

Recenzja

Krzysztof Gąsior

TYPY ALKOHOLIZMU KOBIEC. BADANIA, INTERPRETACJA
PSYCHOLOGICZNA, PSYCHOTERAPIA

Wydawnictwo KALIGRAF, Kielce 2006, s.174

Książka pt. „Typy alkoholizmu kobiet. Badania, interpretacja psychologiczna, psycho-terapia” autorstwa dr. Krzysztofa Gąsiora stanowi bardzo wartościowe źródło wiedzy na temat problematyki alkoholizmu u kobiet oraz leczenia tego zaburzenia. Autor ma bogate doświadczenie pracy zawodowej w różnych placówkach leczenia uzależnień, jest specjalistą psychologii klinicznej, superwizorem psychoterapii uzależnień oraz psychoterapeutą certyfikowanym Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego.

Niniejsza monografia, koncentrująca się na alkoholizmie kobiet jest nowatorska i uzmysławia czytelnikowi wiele zagadnień związanych ze specyfiką problemów alkoholowych kobiet. Jej adresatami są przede wszystkim specjaliści zajmujący się zdrowiem psychicznym, psychologowie, psychiatrzy i psychoterapeuci uzależnień. Problem jest niezwyklej wagi, gdyż skala alkoholizmu u kobiet w Polsce ma tendencje wzrostowe. Coraz więcej uzależnionych kobiet będzie potrzebowało specjalistycznej, interdyscyplinarnej pomocy terapeutycznej i programów terapeutycznych uwzględniających w większym zakresie ich specyfikę.

Książka składa się zasadniczo z dwóch części: pierwsza obejmuje trzy rozdziały teoretyczne, druga prezentuje wyniki badań własnych i ich implikacje dla praktyki klinicznej. W pierwszym rozdziale Autor omawia wybrane zagadnienia powstawania, przebiegu i terapii uzależnienia od alkoholu w perspektywie wieloczynnikowych uwarunkowań: biologicznych i dziedzicznych, psychospołecznych i kulturowych oraz noetycznych. Prezentacja pięciu grup modeli alkoholizmu pozwoliła autorowi przedstawić koncepcje, założenia i metody leczenia alkoholizmu na przestrzeni ostatnich kilkudziesięciu lat. Na tym tle zostały szerzej omówione mechanizmy uzależnienia, znanego w Polsce psychobio-społecznego modelu alkoholizmu wg Mellibrudy oraz założenia strategiczno-strukturalnej terapii uzależnień, która jest w Polsce bardzo popularna, a jej skuteczność została zweryfikowana. Autor dostrzega, że model ten, choć najbardziej integralny, dojrzały i z powodzeniem wykorzystywany w praktyce klinicznej, w bardzo małym stopniu uwzględnia wymiar noetyczny człowieka. Wymiarowi temu autor poświęca w swojej monografii wiele miejsca udowadniając, że ma on wartość różnicową zarówno w odniesieniu do typów alkoholizmu jak i w przewidywaniu przebiegu terapii.

Typologię alkoholizmu, m.in. typy w neurobiologicznym modelu Cloningera, w wielowymiarowym modelu Babora czy w modelu Hausera, autor omawia w drugim rozdziale powołując się na bogatą literaturę przedmiotu. Przedstawia także wyniki amerykańskiego projektu MATCH. Wnioski są bardzo ciekawe, gdyż weryfikują myślenie, że predyktorami efektywności terapii są metoda i typ leczenia. Podkreślona została wartość zindywidualizowania terapii dla jej efektywności. W trzecim rozdziale obszernie omówione zostały problemy alkoholowe kobiet. Autor zaznajamia czytelnika ze specyficznymi dla płci uwarunkowaniami powstawania, przebiegu i terapii choroby alkoholowej u kobiet, podkreślając jednak, że nie „istnieje odrębny alkoholizm kobiet i mężczyzn”. Treści tego

rozdziału posłużyły autorowi do sformułowania hipotez badawczych, które były weryfikowane w badaniach własnych.

Część druga książki dr. Krzysztofa Gąsiora prezentuje wnikliwe analizy z badań własnych oraz propozycję zastosowania wyników badań teoretycznych dla terapii uzależnionych od alkoholu kobiet.

W rozdziale czwartym autor bardzo czytelnie opisał przeprowadzoną analizę czynników klinicznych i osobowościowych leczonych z powodu alkoholizmu kobiet, których efektem było wyodrębnienie i opisanie trzech typologicznych grup. Pierwszy typ charakteryzuje kobiety z dominującymi cechami osobowości neurotyczno-depresyjnej. W drugim typie mieszczą się kobiety z dominującymi cechami osobowości z pogranicza, a trzeci typ dotyczy kobiet z dominującymi cechami osobowości antysocjalnej. Autor nie zadowolił się tylko próbą znalezienia i opisania typów alkoholizmu u kobiet. Prezentując w rozdziale piątym porównanie przed terapią i po terapii wyników uśrednionych profili osobowości, każdej grupy typologicznej, autor określił reakcje na terapię w zależności od typów alkoholizmu. W kolejnym rozdziale określił specyficzne warunki i cele terapii uwzględniające wyszczególnione typy alkoholizmu, co jest niezwykle inspirujące dla praktyki psychoterapeutycznej.

Reasumując, omawiana książka pt. „Typy alkoholizmu kobiet. Badania, interpretacja psychologiczna, psychoterapia” autorstwa dr. Krzysztofa Gąsiora stanowi bardzo cenną pozycję, która poszerza wiedzę na temat uwarunkowań i leczenia uzależnienia od alkoholu. Wnikliwe interpretacje kliniczne, pełen dbałości o czytelnika przekaz treści powoduje, że książkę czyta się z wielkim zainteresowaniem.

Barbara Bętkowska-Korpała